

Del 29 d'octubre de 2022
al 28 de maig de 2023

Presentació de l'exposició "L'aposta per l'art nou. Itineraris de l'avantguarda a Catalunya a través del fons Rafael i María Teresa Santos Torroella"

DOSSIER DE PREMSA

Índex

Introducció.....	1
Continguts de l'exposició	3
Àmbits.....	4
Selecció 4 obres.....	10
Programa d'activitats entorn l'exposició.....	11
Crèdits de l'exposició.....	13

INTRODUCCIÓ

L'any 2015 l'Ajuntament de Girona va adquirir la col·lecció Rafael i María Teresa Santos Torroella, formada per 1.197 obres, i va acceptar la donació de l'Arxiu i la Biblioteca del mateix nom, que reuneix, al seu torn, més de 80.000 documents.

El conjunt és una col·lecció única que, per mitjà de documents, llibres, revistes i obres d'art, permet descobrir la història de l'art català i espanyol del segle XX, posant-lo en relació amb el context internacional. A més a més, ens apropa a la personalitat de Rafael Santos Torroella, a la seva trajectòria com a crític, investigador i promotor cultural i ens descobreix el seu amor per l'art i la seva passió pel col·leccionisme.

"L'aposta per l'art nou. Itineraris de l'avantguarda a Catalunya a través del fons Rafael i María Teresa Santos Torroella" és una selecció de les obres més destacades i representatives de la col·lecció d'art i de l'arxiu. La mostra és també la primera del *Cicle d'exposicions d'art contemporani* que, entre 2022 i 2024, donarà a conèixer tres col·leccions significatives del patrimoni artístic de l'Ajuntament de Girona, que constitueixen els fons del futur Museu d'Art Modern i Contemporani de Catalunya a Girona.

Rafael Santos Torroella (Portbou 1914-Barcelona 2002) va ocupar un paper molt destacat, com a dinamitzador cultural i crític, en la promoció de l'art nou català i espanyol des de la postguerra fins als anys setanta. A més, la seva inquietud com a investigador de les avantguardes i del jove Dalí i el contacte amb el surrealisme a través de la seva germana Ángeles Santos el van portar a reunir l'important fons documental i la rellevant col·lecció d'obres que es presenten en aquesta exposició, que ressegueix la llarga tradició de la modernitat. Amb la complicitat de la seva esposa, María Teresa Bermejo, s'ha pogut preservar íntegrament aquest ric patrimoni artístic i documental.

CONTINGUTS DE L'EXPOSICIÓ

L'APOSTA PER L'ART NOU. ITINERARIS DE L'AVANTGUARDA A CATALUNYA A TRAVÉS DEL FONS RAFAEL I MARÍA TERESA SANTOS TORROELLA.

La col·lecció i l'arxiu-biblioteca del crític, historiador i poeta Rafael Santos Torroella conforma un conjunt valuós que no és només el testimoni de la trajectòria vital i intel·lectual d'una de les figures més rellevants de l'escena artística catalana i espanyola de la segona meitat del segle XX, sinó que ens assenyala també un recorregut pels camins de l'avantguarda a Catalunya des dels orígens fins als anys 60. Aquest itinerari és el que proposem en aquesta exposició.

Les arrels

El punt de partida d'aquest trajecte pels senders de l'art nou és una sèrie d'episodis germinals de la modernitat que es desenvoluparan durant les quatre primeres dècades del segle XX: l'arribada de l'avantguarda a Barcelona durant la Gran Guerra, la tradició de l'art d'innovació a Catalunya des dels epígons del modernisme fins al postnoucentisme i els cercles i artistes de l'entorn del surrealisme els anys 20 i 30. Aquests episodis constitueixen els referents estètics de Santos Torroella, les seves arrels culturals.

La represa

La Guerra Civil suposa una fractura en aquesta genealogia de la modernitat principiada a començaments del segle. Tot i aquesta interrupció, i encara en el difícil context de l'Autarquia, Santos Torroella impulsarà o donarà suport a una sèrie d'iniciatives que, des de diversos punts de la geografia espanyola, tenen com a finalitat la represa de l'activitat avantguardista de preguerra: Cobalto 49 a Barcelona, l'Escuela de Altamira a Santander i els Congressos de Poesia d'Àvila, Salamanca i Santiago de Compostel·la. Iniciatives que tenen la seva culminació al premiat pavelló espanyol de la IX Triennial de Milà (1951), la primera exhibició internacional d'art d'avantguarda des del final de la guerra.

La sincronització

El reconeixement aconseguït a Milà impulsarà el patrocini per part de l'Estat de l'art més inquiet a través de les Biennals Hispanoamericanes d'Art els primers anys 50, les quals comptaran novament amb la participació de Santos Torroella. Malgrat la instrumentalització que en farà el Règim com a exhibició d'aperturisme davant del seu aïllament exterior, suposaran també la normalització de l'avantguarda i la sincronització amb les tendències internacionals del moment. Tot i això, l'aposta de Santos Torroella per l'art nou no s'aturarà aquí i continuarà, a través de la seva tasca de crític i professor, amb la promoció de les noves generacions dels 60.

ÀMBITS

1. LES ARRELS

1.1. BARCELONA, CAPITAL DE L'AVANTGUARDA: ELS ANYS DE LA GRAN GUERRA

Gràcies a la neutralitat espanyola durant la Primera Guerra Mundial, Barcelona es convertirà, durant els anys del conflicte, en un nucli important d'acollida d'artistes d'avantguarda europeus que, fugint de la contesa, s'instal·len a la capital catalana i actuen de dinamitzadors de l'ambient cultural de la ciutat. Entre ells, Albert Gleizes, Serge Charchoune, Helena Grünhof, Francis Picabia, Sonia i Robert Delaunay, Marie Laurencin, Mela Muter, Olga Sacharoff, Otho Lloyd i Arthur Cravan.

Aquesta situació excepcional serà aprofitada pel marxant Josep Dalmau (1867-1937), que organitzarà a la seva galeria (1911-1930) una sèrie d'exhibicions pioneres a Espanya i a Europa d'art d'avantguarda: l'*Exposició d'Art Cubista* (1912), l'*Exposició d'Art Francès d'Avantguarda* (1920), l'*Exposició d'Art Modern Nacional i Estranger* (1929) i les mostres d'Albert Gleizes (1916), Serge Charchoune (1917), Joaquín Torres García (1917), Joan Miró (1918), Rafael Barradas (1920), Francis Picabia (1922) i Salvador Dalí (1925), entre d'altres. A més, Dalmau donarà cabuda a la seva sala a les innovadores revistes *391* (1917), del dadaïsta Francis Picabia, i *Troços* (1917-18), del poeta Josep Maria Junoy.

Pels mateixos anys, tindran lloc a Barcelona altres esdeveniments significatius que situaran la ciutat al capdavant de l'avantguarda europea, com ara l'exhibició dels salons parisencs interromputs per la guerra o l'arribada dels famosos ballets russos de Diàghilev, tots dos el 1917, cosa que motivarà, alhora, el retorn de Pablo Picasso a la capital catalana amb motiu de l'estrena al Liceu del ballet *Parade*, amb vestuari i escenaris dissenyats per l'artista.

1.2. VERS UN CLASSICISME MODERN: LA BARCELONA DEL PRIMER QUART DE SEGLE

A l'escena artística de la Barcelona de les tres primeres dècades del segle XX, hi conviuen la modernitat i el passat, l'avantguarda i el classicisme.

D'una banda, hi ha l'herència de l'art nou, que té les arrels en la generació de pintors postmodernistes de l'entorn de la cerveseria Els 4 Gats (1897-1903) i la revista *Pèl & Ploma* (1899-1903), on es formen el jove Picasso, al costat d'altres, com Isidre Nonell, Carles Casagemas o Ramon Pichot, i també el galerista Josep Dalmau. Una tradició d'innovació que, després de l'arribada de les avantguardes estrangeres, sumarà episodis nous amb l'activitat dels poetes futuristes Josep Maria Junoy i Joan Salvat-Papasseit, i les propostes, entre el classicisme i la modernitat, de pintors com Rafael Barradas, Joaquín Torres García, Joan Miró i Salvador Dalí.

D'altra banda, hi ha la línia noucentista, que, propulsada els primers anys 10 per Eugeni d'Ors o Francesc Pujols i amb el suport de Les Arts i els Artistes i de Santiago Segura al Faiança Català i les Galeries Laietanes, tindrà la seva continuïtat a les generacions noves que representen Els Evolucionistes (1917), l'Agrupació Courbet (1918), Nou Ambient (1919) o l'Agrupació d'Artistes Catalans (1919). Una modernitat moderada que entroncarà, als anys 20, amb el nou classicisme de les tendències internacionals del Retorn a l'Ordre.

1.3. SALVADOR DALÍ A LA RESIDENCIA DE ESTUDIANTES (1922-1926)

La trajectòria del jove Salvador Dalí passa per un episodi clau en la seva formació, que és la seva estada a Madrid durant la primera meitat dels anys 20 a la Residencia de Estudiantes, centre cultural de referència on convergiran moltes de les figures més inquietes de la intel·lectualitat espanyola de l'època. Allà, l'artista empordanès tindrà algunes trobades fonamentals per al desenvolupament de la seva carrera posterior: Rafael Barradas, Maruja Mallo, Luis Buñuel i Federico García Lorca.

Especialment amb aquests dos darrers, establirà una relació d'amistat i un diàleg creatiu que donarà els seus fruits, en el cas de la col·laboració amb Buñuel, en dos films fonamentals del cinema d'avantguarda (*Un chien andalou*, del 1929, i *L'âge d'or*, del 1930) i, en el cas del tàndem Dalí-Lorca, en un flux constant d'intercanvi d'influències.

D'aquest intercanvi són testimoni diverses obres i documents de l'època, com ara els anomenats *Putrefactos*, una sèrie de caricatures feta a dues bandes amb què van articular una mena de col·loqui xifrat, a més dels manifestos i articles publicats per tots dos, els poemes de Lorca escrits en aquests anys i les obres d'art del període madrileny de Salvador Dalí.

1.4. AL VOLTANT DEL SURREALISME: ELS ANYS 30

Entre el final dels anys 20 i la primera meitat dels 30, emergeixen a l'escena artística barcelonina diversos artistes l'obra dels quals gira al voltant del surrealisme, tendència representada, més enllà de les grans figures de Joan Miró i Salvador Dalí, per creadors formats o en actiu a diferents nuclis de la geografia catalana: Sitges (Jaume Sans, Artur Carbonell), Lleida (Leandre Cristòfol, Antoni Garcia Lamolla, Manuel Viola) i Girona (Remedios Varo, Àngel Planells, Esteban Francés, Joan Massanet).

Molts d'aquests artistes confluiran a la plataforma de dinamització cultural creada per l'associació ADLAN (Amics de l'Art Nou), fundada el 1932 per Joan Prats, Josep Lluís Sert, Carles Sindreu i Joaquim Gomis. Aquesta agrupació promourà diverses activitats, com ara trobades, publicacions, conferències i exposicions. En alguns d'aquests esdeveniments participaran figures i grups surrealistes del territori espanyol, com el nucli canari de *Gaceta de Arte* o l'escultor madrileny Àngel Ferrant, professor a La Llotja i mestre d'Eudald Serra, Ramon Marinel·lo i Jaume Sans.

A més, algunes creadores catalanes properes al realisme màgic, com ara Ángeles Santos, en aquell temps a cavall entre Valladolid i la capital, serviran de pont amb l'escena artística d'avantguarda madrilenya, establint llaços amb intel·lectuals vinculats a la generació del 27, la Residencia de Estudiantes, l'ultraisme o *La gaceta literaria* i amb pintores com ara Maruja Mallo o Norah Borges.

2. LA REPRESA

2.1. 'TIEMPO DE SILENCIO': COBALTO 49 A LA POSTGUERRA (1947-1953)

La Guerra Civil interromp el procés de renovació artística iniciat el primer terç del segle XX. No obstant això, i malgrat les dificultats del context, a final dels anys 40 comencen a sorgir diverses iniciatives que intenten reprendre aquesta activitat de preguerra. Entre les pioneres, cal destacar l'activitat de l'editorial Cobalto (1947), després esdevinguda Asociación Cobalto 49 (1949) i, més tard, substituïda per Club 49 (1950), que es convertirà en una plataforma important de promoció de l'art nou, aglutinant al seu voltant les forces vives de l'avantguarda del país, entre ells molts intel·lectuals i artistes vinculats a l'antiga ADLAN.

Al marge de la seva tasca fonamental en el camp editorial —el número dedicat al surrealisme de la revista *Cobalto. Arte Antigo y Moderno* (1948), les monografies consagrades a Salvador Dalí (1948), Joan Miró (1949) i Mathias Goeritz (1950), l'edició del primer poemari de Joan Brossa (1951), d'*Eros* de Juan Eduardo Cirlot (1949) o de les *Cartas a sus amigos* de Lorca (1950)—, promourà exposicions significatives, com ara la dedicada a la gran figura del surrealisme Joan Miró (Galerías Layetanas, 1949) o la dels nous artistes de Dau al Set (Club de Ràdio Terrassa, 1949).

A més, com a continuïtat del projecte de Cobalto o amb la seva implicació, sorgiran noves propostes culturals a diversos enclavaments de la geografia espanyola, com l'Escuela de Altamira a Santander i els Congressos de Poesia de Segòvia, Salamanca i Santiago de Compostel·la.

2.2. RETORN A L'ORIGEN: L'ESCUELA DE ALTAMIRA (1949-1950)

Les coves d'Altamira, manifestació cimera de l'art prehistòric, esdevindran una font d'inspiració per a la renovació de l'art més inquiet. Sota el signe del primitivisme i en sintonia amb els corrents expressionistes i abstractes internacionals, aquesta aspiració es concretarà en una sèrie de trobades d'artistes, escriptors i intel·lectuals realitzades a Santillana del Mar el 1949 i el 1950, que seran conegudes com a l'Escuela de Altamira.

Inicialment promogudes per Mathias Goeritz, comptaran amb la participació de crítics i artistes importants: Ángel Ferrant, Ricardo Gullón, Pablo Beltrán de Heredia, Eduardo Westerdahl, Luis Felipe Vivanco, Sebastià Gasch, Eudald Serra, Modest Cuixart, Josep Llorens Artigas, Pancho Cossío, Alberto Sartoris, Tony Stubbing, Willi Baumeister i Carla Prina, entre altres.

Al voltant de l'Escuela de Altamira, es generaran diverses activitats, exhibicions i publicacions, que marcaran un pas endavant en la difusió i la consolidació de les noves tendències abstractes en voga els anys 50. En aquest sentit, una de les conseqüències de les trobades de Santillana serà l'organització del I Congrés Internacional d'Art Abstracte i de l'*Exposició Internacional de Arte Abstracto* a Santander el 1953.

2.3. 'VEUS PER AL DIÀLEG': ELS CONGRESSOS DE POESIA (1952-1954)

La Guerra Civil no només crearà una fractura entre els dos bàndols en pugna, sinó també un allunyament entre les diferents cultures que conformen la geografia espanyola.

Encara en els complicats anys de la postguerra, els Congressos de Poesia celebrats a Segòvia el 1952, Salamanca el 1953 i Santiago de Compostel·la el 1954 significaran el primer acostament entre intel·lectuals i poetes castellans, gallecs i catalans després de la contesa —Vicente Aleixandre, Dámaso Alonso, Gerardo Diego, Luis Rosales, Leopoldo Panero, Dionisio Ridruejo, Carlos Edmundo de Ory, Carles Riba o Rafael Santos Torroella, entre altres— i el reconeixement de les aleshores anomenades llengües «regionals», fins aquell moment silenciades.

Com a resultat d'aquestes trobades, es publicaran alguns textos fonamentals per a la difusió de la cultura catalana a la resta del país: l'*Antologia de poetas catalanes contemporáneos* (1952), les *Elegías de Bierville* (traducció al castellà de l'original de Carles Riba, de 1953) i l'edició en català de *Salvatge Cor* (1953) del mateix poeta, il·lustrat per Antoni Tàpies.

2.4. ART POPULAR I D'AVANTGUARDA: LA IX TRIENNAL DE MILÀ (1951)

El 1951, el govern espanyol presentarà al prestigiós certamen d'arquitectura i disseny de la IX Triennial de Milà un pavelló dissenyat per José Antonio Coderch amb l'assessorament artístic de Rafael Santos Torroella.

Aquest estand combinava l'arquitectura tradicional i d'Antoni Gaudí amb mostres d'artesanía popular i art antic, i també propostes d'avantguarda. Entre aquestes darreres, diverses peces de Joan Miró, unes litografies de Josep Guinovart dedicades a Federico García Lorca, acompanyades dels versos del poeta andalús, escultures d'Àngel Ferrant, Eudald Serra i Jorge Oteiza, i ceràmiques d'Antoni Cumella i Josep Llorens Artigas.

Era la primera vegada, després de la Guerra Civil, que Espanya mostrava art d'avantguarda a l'exterior i obtenia el màxim guardó d'un certamen de categoria, fet que va significar el reconeixement de la cultura espanyola, fins aleshores marginada per l'Autarquia del règim de Franco, a l'estranger.

3. LA SINCRONITZACIÓ

3.1. L'ESCLAT DE L'INFORMALISME: LES BIENNALS HISPANOAMERICANES D'ART (1951, 1954 1955)

Com una exhibició d'aperturisme davant l'aïllament internacional d'Espanya, el règim de Franco emprèn, els anys 50, una política de suport a l'art contemporani a través d'un cicle de grans exposicions internacionals: les anomenades Biennals Hispanoamericanes d'Art. En total, se'n celebraran tres edicions: el 1951, a Madrid; el 1954, a l'Havana; i el 1955, a Barcelona.

Hi participaran els artistes més avançats del moment, com ara els pertanyents al grup Dau al Set o els que posteriorment integraran El Paso o Parpalló i els escultors Eduardo Chillida i Jorge Oteiza, entre molts altres, a més de comptar amb el suport i la presència internacional de Salvador Dalí.

D'altra banda, a la biennial celebrada a Barcelona el 1955, s'hi incorporaran altres artistes de l'escena catalana vinculats als Salons d'Octubre de les Galeries Laietanes, a les galeries Syra o El Jardín. Tot aquest moviment significarà l'esclat de l'informalisme, a més de la normalització definitiva de l'avantguarda i la sincronització amb les tendències abstractes internacionals.

3.2. 'RETORNOS DE LO VIVO LEJANO': ARTISTES A L'EXILI

La instrumentalització que de les Biennals i altres certàmens internacionals va fer el franquisme com a operació d'imatge generarà l'oposició de diversos sectors artístics, tant dins del país com, fonamentalment, a l'exterior, als cercles de creadors exiliats a França, Mèxic i altres països sud-americans.

Aquest moviment de dissidència donarà lloc a les anomenades "contra Biennals" o "anti Biennals", com ara la impulsada per Picasso a París (1951), la de Caracas (1951) o la promoguda per Rivera, Siqueiros i Tamayo a Mèxic (1952).

Amb el pas del temps, i a mesura que el règim es va afeblint, alguns d'aquests artistes exiliats s'aniran reincorporant a l'escena artística autòctona. Un sentiment de nostàlgia i de reivindicació de la cultura espanyola, monopolitzada i manipulada pel franquisme, envaeix l'obra de molts d'ells, com és el cas de Ramon Gaya, Esteban Francés o Antoni Clavé, que ret homenatge als grans mestres hispans, de Velázquez a Picasso.

3.3. LES NOVES GENERACIONS DELS 60: FIGURACIÓ VS. ABSTRACCIÓ

Els anys 60, apareixen noves generacions d'artistes que suposen una reacció a una abstracció ja institucionalitzada, de manera que en aquesta època es mostraran a Barcelona exposicions que exhibeixen tant els epígons de l'informalisme (el cicle de mostres *O Figura* a la Sala Gaspar, 1960-63) com experiències vinculades a la nova figuració i, fins i tot, les primeres expressions del moviment conceptual que dominarà la dècada següent.

Entre les propostes noves, cal destacar la pintura prepop de Francesc Artigau, Eduardo Arranz-Bravo, Rafael Bartolozzi, Robert Llimós o Gerard Sala, els quals faran una de les seves primeres presentacions a la mostra *Nuevas expresiones* (1966), exhibida a la Sala Gaspar, la galeria més important de Barcelona en aquests moments, al costat de René Metras.

RAFAEL SANTOS TORROELLA. UN INTEL·LECTUAL «FRONTERA»

La figura de Rafael Santos Torroella (Portbou, 1914 - Barcelona, 2002) desborda els límits i les categories estanques per construir-se en una cruïlla de vectors espacials i conceptuals. Nascut a Portbou, format a Salamanca, Valladolid i Madrid, resident a Barcelona amb estades estivals a Cadaqués, el seu itinerari vital i intel·lectual traspasa els límits de la geografia espanyola. Igualment, el seu perfil professional es diversifica en diferents facetes, que fan de la seva figura allò que podríem anomenar un intel·lectual «frontera» entre l'art, la poesia, la investigació, la promoció i el col·leccionisme.

El poeta

Tot i la varietat i l'extensió dels seus interessos, Santos Torroella sempre es va definir a si mateix, i abans de res, com a poeta. Els seus versos, escrits en català i castellà, recullen l'empremta de les generacions del 98 i del 27, a més de la influència lusitana-brasilera d'autors com João Cabral de Melo o de poetes catalans com Carles Riba.

L'historiador

Al costat de la poesia, l'altra gran passió de Santos Torroella va ser l'art, al qual s'aproximà des de la història, la crítica, la gestió cultural i, fins i tot, des de la pràctica creativa i el col·leccionisme. Com a investigador, destaquen, entre moltes altres aportacions, els treballs sobre el Salvador Dalí del període de la Residencia de Estudiantes, que van ser pioners en la introducció de la psicoanàlisi als estudis iconogràfics i en el descobriment de la complexa relació personal i artística del pintor amb el poeta Federico García Lorca.

El gestor cultural

Dins la seva faceta de promotor d'activitats culturals, destaquen, per la transcendència, les iniciatives impulsades o que comptaran amb la seva col·laboració dutes a terme durant la postguerra i que van significar la recuperació i la difusió de la cultura d'avantguarda a Espanya: l'editorial i associació Cobalto (1947-1953), l'Escuela de Altamira (1949-50), la Triennial de Milà (1951), els Congressos de Poesia (1952-1954) i les Biennals Hispanoamericanes d'Art (1951, 1954 i 1955).

El crític i el professor

Com a crític d'art i professor, la seva activitat recorre un ampli arc cronològic que va des de les revistes editades per Cobalto a la postguerra fins a les seves col·laboracions periòdiques al *Noticiero Universal*, *ABC* o *Diario 16* els anys 60, així com la seva dedicació a l'ensenyament a l'Escuela Superior de Bellas Artes de San Jorge a la mateixa dècada.

El pintor i col·leccionista

Totes aquestes facetes i activitats s'aglutinen i manifesten en la seva pràctica artística com a dibuixant i aquarellista, especialment a la seva galeria de retrats de personatges de la cultura lligats a la seva trajectòria, i també a la seva col·lecció, que és reflex de tot aquest univers ric d'interessos i passions. Gràcies a la complicitat de la seva esposa, María Teresa Bermejo, s'ha pogut preservar íntegrament aquest ric patrimoni artístic i documental.

RAFAEL BARRADAS. *De Pacífico a Puerta de Atocha*, 1918. Oli sobre tela. Ajuntament de Girona.
Col·lecció Rafael i María Teresa Santos Torroella. MHG 13585

NORAH BORGES. *Córdoba en el recuerdo. Retrato de Guillermo de Torre*, 1928. Oli sobre tela.
Ajuntament de Girona. Col·lecció Rafael i María Teresa Santos Torroella. MHG 13599.

ÁNGELES SANTOS. *Niña muerta*, 1930. Oli sobre tela. Ajuntament de Girona. Col·lecció Rafael i María
Teresa Santos Torroella. MHG 13881. ©Ángeles Santos, VEGAP, Girona, 2022.

MARUJA MALLO. *Homenaje a los juegos de 1936*, 1945. Oli sobre tela. Ajuntament de Girona. Col·lecció
Rafael i María Teresa Santos Torroella. MHG 13810. ©Maruja Mallo, VEGAP, Girona, 2022.

PROGRAMA D'ACTIVITATS ENTORN DE L'EXPOSICIÓ

Inauguració

Dissabte 29 d'octubre, a les 10h

Visites comentades pels comissaris

Els dissabtes 29 d'octubre (en acabar l'acte inaugural) i 17 de desembre de 2022, a les 12h.

A càrrec de: Rosa Gutiérrez Herranz i Jaume Vidal Oliveras, comissaris de la mostra.

La visita del 17 de desembre tindrà servei d'interpretació en llengua de signes

A càrrec de Sigtus.

Conferències

Dimecres 9 de novembre, a les 18h

Rafael Santos Torroella, historiador, crític d'art i col·leccionista

A càrrec de Francesc Fontbona Vallescar, historiador de l'art, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi.

Presenta: Jaume Vidal Oliveras.

Dimecres 16 de novembre, a les 18h

L'art de postguerra: horitzons i contradiccions

A càrrec d'Àlex Mitrani Martínez de Marigorta, doctor en història de l'art, professor i crític d'art especialista en art català de postguerra.

Presenta: Rosa Gutiérrez Herranz.

Taules rodones

Dimecres 23 de novembre, a les 18h

Ordenar, conservar, investigar i difondre: la col·lecció d'art Rafael i María Teresa Santos Torroella

Hi intervenen: Anna Capella Molas (directora del Museu de Mataró), Eudald Camps Soler (crític d'art) i Fanny Estela Peña (tècnica-conservadora del MHG, responsable de la catalogació del fons d'art de la col·lecció Rafael i María Teresa Santos Torroella).

Presenten i moderen: Rosa Gutiérrez Herranz i Jaume Vidal Oliveras.

Dimecres 30 de novembre, a les 18h

Passió per col·leccionar: el crític, el galerista, el director de museu

Hi intervenen: Àlex Susanna Nadal (director d'art de la Fundació Vila Casas), Artur Ramon Navarro (antiquari i galerista) i Josep Playà Maset (periodista i estudis de Dalí).

Presenten i moderen: Rosa Gutiérrez Herranz i Jaume Vidal Oliveras.

Dimecres 14 de desembre, a les 18h

Ordenar, conservar, difondre: l'arxiu i la biblioteca Rafael i María Teresa Santos Torroella

Hi intervenen: Joan Boadas Raset (arxiver de la ciutat de Girona) i Anna Pujols Gifrè (tècnica d'arxiu), responsables de la catalogació i difusió de l'arxiu Rafael i María Teresa Santos Torroella.

Presenten i moderen: Rosa Gutiérrez Herranz i Jaume Vidal Oliveras.

Visites guiades

Els dissabtes 21 de gener, 25 de març i 20 de maig de 2023, a les 12h.

A càrrec de: Fanny Estela Peña i Anna Pujols Gifrè, responsables de la catalogació del fons d'art i de l'arxiu de la col·lecció Rafael i María Teresa Santos Torroella.

21 de gener Anna Pujols explicarà l'arxiu Rafael i María Teresa Santos Torroella.

25 de març Fanny Estela explicarà el fons d'art Rafael i María Teresa Santos Torroella.

Aquesta visita del comptarà amb servei d'interpretació en llengua de signes LSC

A càrrec de Sigtus.

20 de maig Fanny Estela explicarà del fons d'art Rafael i María Teresa Santos Torroella.

Presentació del catàleg

Dissabte 29 de març a les 12h

A càrrec de: Rosa Gutiérrez Herranz i Jaume Vidal Oliveras, comissaris i autors dels textos; Sílvia Planas Marcé, directora del Museu d'Història de Girona i Carme Sais Gruart, cap de servei de Museus, Patrimoni Cultural i arts visuals de l'Ajuntament de Girona.

Totes les activitats són gratuïtes. Amb aforament limitat. Es recomana reservar prèviament i fer les inscripcions a: www.girona.cat/museuhistoria

Els actes es duran a terme a la sala Ermessenda i a la sala d'exposicions, al Museu d'Història de Girona. Placeta de l'Institut Vell, 1.

Més informació de l'exposició i del Fons Rafael i María Teresa Santos Torroella:

<https://nextcloud.ajgirona.org/index.php/s/4YtCc4PdwCJow4>

Més informació de l'exposició "L'aposta per l'art nou. Itineraris de l'avantguarda a Catalunya a través del fons Rafael i Maria Teresa Santos Torroella:

www.girona.cat/museuhistoria/go?url=24

També podeu seguir-nos a les xarxes socials:

Twitter i instagram: [@mhistoria_gi](https://twitter.com/mhistoria_gi)

Facebook: [@museuhistoriagirona](https://www.facebook.com/museuhistoriagirona)

Crèdits de l'exposició

Direcció Projecte: Carme Sais Gruart

Direcció Museu: Sílvia Planas Marcé

Comissariat: Rosa Gutiérrez Herranz i Jaume Vidal Oliveras

Coordinació: Fanny Estela Peña i Jordi Busquets Morillo

Administració: Jordi Busquets Morillo i Fanny Estela Peña

Comunicació i activitats: Carme Irla Saura

Textos: Rosa Gutiérrez Herranz i Jaume Vidal Oliveras

Disseny museogràfic i web: aeiou – estudi creatiu

Producció i muntatge: Almeda Estudi

Assistència tècnica muntatge: Jaume Sureda Jaén

Conservació - restauració: Clara Oliveras Valentí, Laia Roca Pi i Idoia Tantull González

Direcció catalogació arxivística: Joan Boadas Raset

Direcció catalogació bibliogràfica: Artur Iscla Aragonés

Documentació i catalogació: Anna Pujols Gifré, Sílvia Subirana Surroca i Fanny Estela Peña

Web Ajuntament: Roger Colom Martínez

Atenció al públic: Actiescola SL

Correcció i traduccions: SeproTec, traducció i interpretació S.L.U.

Neteja: Bintu Jabbi Fusuru (Multinau SL)

Assegurances: XL Insurance Company SE

Transport: Transports Corcoy, Feltrero División Arte

Edició de catàleg: Servei Municipal de Publicacions- Ajuntament de Girona

Impressió de catàleg: Grafo

Fotografies: Jordi Puig Castellano i Raül Costal Julià

Gravació i edició del vídeo: Videogir Agència Comunicació Audiovisual SL

Agraïments:

Museu Nacional d'Art de Catalunya
Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía
Museu d'Art Jaume Morera
Fundació "la Caixa"
Museu de Montserrat
Museu del Joguet de Catalunya
Josep Ma. Joan Rosa
Cristina Pérez-Modrego
José Ignacio Pérez-Modrego
Arxiu Municipal de Girona
Arxiu Fotogràfic de Barcelona
Archivo Lafuente
Arxiu Nacional de Catalunya
Biblioteca Nacional de España
Agencia EFE
Centro Federico García Lorca
Fondazione La Triennale di Milano.

MUSEU D'HISTÒRIA DE GIRONA

Sala d'exposicions

Placeta de l'Institut Vell,1

17004 GIRONA

Tel. 972 222 229

museuhistoria@ajgirona.cat

www.girona.cat/museuhistoria

 @mhistoria_gi

 @museuhistoriagirona

 @mhistoria_gi